

ДЕКЛАРАЦИЯ ОТ САЛАМАНКА

Принципи, политики и практики в образованието за хора със специални нужди

.....

Ние, делегатите на Световната конференция "Образование за хора със специални нужди", представляващи 92 правителства и 25 международни организации, събрани тук, в Саламанка – Испания, на 7-10 юни 1994 г., потвърждаваме нашата привързаност към идеята за образование на всички, като съзнаваме необходимостта и неотложността да се осигури на деца, младежи и възрастни със специални образователни нужди в рамките на общоприетата образователна система. Подкрепяме рамката за действие в образованието на хора със специални нужди, така че правителствата и организациите да бъдат водени от духа на нейните мерки и препоръки.

Ние вярваме и заявяваме, че:

- всяко дете има основното право на образование и трябва да получи възможност да достигне и овладее приемливо ниво на знания;
- всяко дете има уникални качества, интереси, способности и образователни нужди;
- образователните програми трябва да се създават и прилагат така, че да вземат под внимание широкото разнообразие на тези качества и нужди;
- децата със специални образователни нужди трябва да имат достъп до общообразователните училища, където педагогическите подходи са насочена към детето и към неговите нужди;
- общообразователните училища, ориентирани към включване на такива деца са най-ефективното средство за борба с дискриминационните отношения – те създават гостоприемна общност, изграждат толерантно общество и постигат образование за всички, нещо повече – те осигуряват действено образование за мнозинството от децата и подобряват ефективността и в крайна сметка рентабилността на цялата образователна система.

Призоваваме всички правителства към следното:

- да отделят най-голямо политическо и бюджетно внимание за подобряване на индивидуалните различия или затруднения;
- да приемат като закон или политика принципа на интегрираното образование, включвайки всички деца в редовните училища, освен ако не са налице сериозни причини за друго решение;
- да разработят примерни проекти и да поощряват обмена със страни, които имат опит в сферата на интегрираното образование;
- да въведат децентрализирани механизми за планиране, мониторинг и оценка на образователните условия за деца и възрастни със специални образователни нужди;
- да поощряват и подпомагат участието на родители, общество и организации на хора в неравностойно положение в планирането и процеса на вземане на решения, засягащи задоволяването на специалните образователни потребности;

- да правят по-големи усилия в стратегията за ранно определяне на уврежданията и намеса, а също и по отношение на наклонностите в интегрираното образование;
- да осигурят в контекста на системна промяна, програми за усъвършенстване на учителите, както преди, така и по време на работа, които да реализират образование за деца със специални нужди в приобщаващото училище.

Обръщаме се към международната общност и по-специално към:

- правителствата с програми за международно сътрудничество и агенциите за международно финансиране най-вече към спонсорите на Световната конференция за образование за всички, ЮНЕСКО, УНИЦЕФ, Програмата за развитие на ООН и Световната банка: да подкрепят подхода на приобщаващото обучение и развитие на образованието за специални нужди, като неразделна част от всички образователни програми;
- ООН и нейните специализирани агенции, по-конкретно Международното бюро по труда, Световната здравна организация, ЮНЕСКО и УНИЦЕФ: да засилят участието си в техническото коопериране, а също така и в изграждането на мрежи за по-ефикасна подкрепа на широко интегрирано въвеждане на образованието за специални нужди;
- Неправителствените организации, ангажирани с програмите на отделните страни и осигуряването на услуги: да засилят своето сътрудничество с официалните национални органи и все повече и повече да участват в планирането, прилагането и оценката на интегрираното образование за специални образователни нужди;
- ЮНЕСКО, като агенция на ООН за образование:
  - да включи образованието за специални нужди в дискусиите на различните форуми, посветени на образованието за всички;
  - да мобилизира подкрепата на организации на учители по въпроси засягащи усъвършенстване обучението им, с оглед на образованието за специални нужди;
  - да стимулира академичната общност да засили изследванията и кооперирането и да бъдат открити регионални центрове за информация и документация, а също да служи като интелектуален център за такава дейност и за разпространяване на опита и резултатите, постигнати на национално ниво в изпълнение на настоящата Декларация;
  - да осигури фондове чрез създаване в рамките на следващия средносрочен план (1996 – 2001) на широка програма за интегрирани училища и подкрепящи общности, които да способстват за пристъпването към пилотен проект, онагледяващ новите подходи за разпространение, да разработи индикатори, отразяващи нуждата от специално образование и съответните мерки.

В заключение ние изразяваме дълбока благодарност на Испанското правителство и на ЮНЕСКО за организирането на конференцията и ги молим да направят необходимите усилия, за да може тази Декларация и съпътстващата я Рамка за действие да стигне до вниманието на световната общности особено до такива важни форуми като Световната среща за социално развитие (Копенхаген – 1995 г.) и Световната Конференция за жените (Пекин – 1995г.)

Приета с аплодисменти в гр. Саламанка

Испания на 10-и юни 1994 г.